

Sygn. akt: WSP 3/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Bogdan Rychlicki

SSN Jerzy Steckiewicz

Protokolant :Ewa Śliwa

w sprawie Wojskowej Prokuratury Okręgowej w [...], sygn. akt: Po Śl. .../12, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 13 maja 2014 r., skargi A. S. na przewlekłość postępowania

p o s t a n o w i ł

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

W skardze na przewlekłość postępowania wszczętego w dniu 7 września 2012 r. (na skutek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez funkcjonariuszy [...] złożonego przez T. K.) prowadzonego przez Wojskową Prokuraturę Okręgową za numerem Po Śl. .../12, A. S. wniósł „o stwierdzenie przewlekłości działań Wojskowej Prokuratury Okręgowej w [...] oraz bezczynności w prowadzeniu postępowania przygotowawczego w sprawie ...” a także o przyznanie mu „...sumy pieniężnej w wysokości 20.000 zł (...) i zlecenie Wojskowej Prokuraturze Okręgowej przeprowadzenia wskazanych w skardze czynności”.

W uzasadnieniu skargi szeroko opisał ustalenia dokonane na poszczególnych etapach śledztwa, a także zawarł własne oceny oraz spostrzeżenia innych pokrzywdzonych i posiadane przez nich informacje. Zamieścił również opisy zasad działania wywiadu i kontrwywiadu, a nadto krytyczne uwagi dotyczące prowadzenia poszczególnych czynności przez „prokurator referent”.

Po tym, kilkunastostronicowym, opracowaniu wniósł o:

„I. Stwierdzenie przewlekłości niniejszego postępowania w zakresie nieprzeprowadzenia (...) wniosków dowodowych zmierzających wyłącznie do realizacji celów postępowania karnego określonych w art. 297 k.p.k.”

W punkcie tym wymienił 34 pozycje opisane w uzasadnieniu skargi na s.15-28, których przytaczanie zbędne jest dla potrzeb niniejszego postępowania.

„II. Stwierdzenie przewlekłości postępowania WPO w [...] w udostępnieniu skarżącemu – pokrzywdzonemu w niniejszej sprawie – do wglądu materiałów będących przedmiotem śledztwa poprzez:

1. Pozaustawowe i sprzeczne z Kodeksem postępowania karnego uzależnienie udostępnienia tych materiałów od decyzji osób podejrzewanych w śledztwie;
2. Wbrew normom zawartym w art. 43 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, które ustawowo wyłączają ochronę informacji dotyczących czynności operacyjno-rozpoznawczych w przypadku jeśli przedmiotem śledztwa jest popełnienie przestępstwa w związku z tymi czynnościami (...);

III. Stwierdzenie przewlekłości w działaniu WPO w zakresie uzyskania z SKW do akt śledztwa 35 dokumentów wskazanych na stronie 295 akt omawianego postępowania”.

Ten wniosek opatrzył komentarzem, że WPO w [...] bezskutecznie domagała się wydania tych dokumentów i zaakceptowała odmowę ich wydania przez Szefa SKW.

„IV. Stwierdzenia przewlekłości w działaniu WPO w [...] w zakresie rozpoznania zawiadomienia T. K. z dnia 30.09.13 r. (decyzją NPW przekazanego do sprawy Po Śl. .../12) gdzie wskazano na nielegalny podsłuch pokrzywdzonych i świadków (...);

V. Stwierdzenie przewlekłości w działaniu WPO w [...] w zakresie przedstawienia zarzutów karnych działającym wspólnie i w porozumieniu funkcjonariuszom i żołnierzom SKW, wobec których już zgromadzony materiał dowodowy na to pozwala (...);

VI. Stwierdzenie przewlekłości w działaniu WPO w [...] w przesłuchaniu pokrzywdzonego A. P. po prawidłowym zwolnieniu go z obowiązku zachowania tajemnicy (...);

VII. Zlecenie (...) Wojskowej Prokuraturze Okręgowej w [...] przeprowadzenia wszystkich wskazanych powyżej wniosków dowodowych”.

Podsumowując, wskazał, że „przedstawione powyżej okoliczności uzasadniają przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 20.000 zł” i wniósł o uwzględnienie w całości skargi.

Odnotować też należy, że w ślad za skargą do Sądu Najwyższego wpłynęła odpowiedź prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej na tę skargę, podpisana przez A. W. – prokurator prowadzącą śledztwo.

Z uwagi na to, że ustawodawca przyznał prawo strony w zakresie rozpoznania skargi przedstawicielowi Skarbu Państwa – prokuratorowi przełożonemu nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym śledztwo i to w razie zgłoszenia udziału w sprawie (art. 10 ust. 2a i 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki – Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm., zwanej dalej ustawą o skardze) odpowiedź sporządzona przez prokuratora prowadzącego śledztwo i zawarta w niej argumentacja nie mogła być przedmiotem analizy dokonywanej przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy - rozpoznając skargę – zważył, co następuje.

Ustawa o skardze reguluje zasady i tryb wnoszenia i rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze (art. 1 ust. 1). Zgodnie zaś z art. 2 ust. 1 tej ustawy strona może wnieść skargę, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia tych

okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Rozpoznając skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego, Sąd uprawniony jest jedynie (i zobowiązany zarazem) do oceny terminowości i prawidłowości czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia tego postępowania uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zgodności oraz zachowania się stron (art. 2 ust. 2).

W rozpoznawanej sprawie skarga złożona przez A. S. zdalna jest do merytorycznego rozpoznania, ponieważ została wniesiona w sprawie, w której skarżący uzyskał status pokrzywdzonego i przed jej prawomocnym zakończeniem. Uiszczono też wymaganą przepisami opłatę.

Merytoryczna ocena okoliczności podniesionych w skardze w porównaniu z dokumentacją zawartą w aktach śledztwa (zarówno jawnych i niejawnych) prowadzonego przez Wojskową Prokuraturę Okręgową w [...] za numerem Po Śl. .../12 nie daje podstaw do uznania, że postępowanie, którego skarga dotyczy toczyło się w sposób przewlekły. Jedynie w okresie przełomu lat 2012/2013, kiedy nastąpiła zmiana prokuratora prowadzącego śledztwo, odnotować można miesięczny zastój postępowania, gdyż dotychczasowy prowadzący dokonał ostatniej czynności w dniu 31 grudnia 2012 r., zaś przejmująca postępowanie wezwania dla świadków opatrzyła datą 28 stycznia 2013 r. Tego rodzaju zwłoka w tego rodzaju sprawie i w takich okolicznościach, wymagających drobiazgowego zapoznania się z materiałami sprawy i opracowania planu dalszego działania nie może być uznana za nadmierną. Na marginesie zaś stwierdzić należy, że skarżący tej okoliczności nie podnosi.

Podnosi natomiast okoliczności, które wykraczają poza ramy postępowania wyznaczonego cytowanymi na wstępie niniejszego uzasadnienia przepisami ustawy o skardze. Sąd rozpoznający skargę nie może bowiem ingerować w meritum postępowania, a i skarżący nie może w skardze kwestionować merytorycznych decyzji prowadzącego postępowanie prokuratora. Na tego rodzaju zarzuty miejsce jest w środку odwoławczym przysługującym stronie od decyzji kończącej postępowanie przygotowawcze.

Nie podlegały więc żadnej ocenie wywody skarżącego dotyczące ustaleń dokonanych w śledztwie, sposobu i kierunku jego prowadzenia oraz wydanych w jego toku decyzji, chyba że miałyby to wyraźne i jednoznaczne przełożenie na czas trwania ocenianego postępowania. Takich jednak elementów skarżący nie wskazuje. Za takie bowiem nie mogą być uznane wnioski oznaczone w skardze w punktach I – VII (cytowane na wstępie niniejszego uzasadnienia), gdyż nie dotyczą one przewlekłości postępowania, mimo że żądanie stwierdzenia przewlekłości zawierają.

Jako bardzo wyraźny tego przykład wskazać można wniosek opisany w punkcie I, w którym skarżący domaga się stwierdzenia przewlekłości postępowania w zakresie nieprzeprowadzenia wniosków dowodowych. Mimo niezręczności tego sformułowania, wobec rozpoznania przez prowadzącą postępowanie przygotowawcze prokurator wszystkich wniosków dowodowych złożonych przez skarżącego – co jedynie z uwagi na ich mnogość mogło wpłynąć na bieg postępowania – zapewne skarżącemu chodzi o nieprzeprowadzenie wnioskowanych dowodów. To jednak wykracza poza uprawnienia sądu rozpoznającego skargę na przewlekłość postępowania, jest to bowiem okoliczność zastrzeżona wyłącznie do decyzji prowadzącego postępowanie prokuratora, zaś krytyczny stosunek do takiego postępowania skarżący może wyrazić w środку odwoławczym i poddać to ocenie sądu, ale w zupełnie innym, niż przewidziany w ustawie o skardze trybie.

Podobnie rzecz się ma z zastrzeżeniami skarżącego wyartykułowanymi w punktach II – VI, z tym tylko uzupełnieniem, że:

a) przedstawianie zarzutów osobom podejrzanym należy do istoty postępowania przygotowawczego i jest autonomiczną decyzją prowadzącego;

b) nic nie wskazuje, że kolejne zawiadomienie T. K. o popełnieniu przestępstw nie było przedmiotem postępowania, natomiast konieczność analizy okoliczności w nim zawartych nie mogła pozostawać bez wpływu na czas trwania postępowania, co jednak – podobnie jak lawinowo składane wnioski dowodowe, również wymienione w skardze – nie może obciążać prowadzącej śledztwo prokurator. Poza tym zawiadomienia dokonał T. K. i to on przede wszystkim powinien być zainteresowany jego losami;

c) przesłuchanie świadka A. P., a w szczególności daty jego przesłuchania nie mają znaczenia dla oceny terminowości postępowania, którego skarga dotyczy.

W zaistniałej sytuacji skargę A. S. jako niezasadną należało oddalić, wobec czego bezprzedmiotowe było rozpoznawanie wniosku o zasądzenie sumy pieniężnej oraz wydawanie prokuraturze jakichkolwiek zaleceń, tym bardziej że postępowanie zostało zakończone.